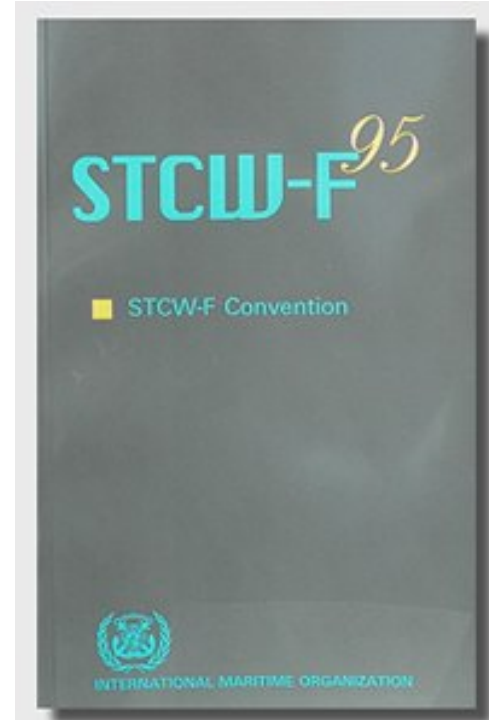

Sikkerhetsopplæring for fiskere – nye kvalifikasjonskrav i STCW-F

Harry Arne Haugen (Tromsø maritime skole) i samarbeid med Jack-Arild Andersen, (sjefingeniør, Sjøfartsdirektoratet , Underavdeling for Utdanning, Sertifisering og Bemanning)

STCW-F

- ▶ Det norske storting ratifiserte International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Fishing Vessel Personnel (STCW-F), 1995, den 17. mars 2006.
- ▶ Den 29. September 2011 ble STCW-F konvensjonen ratifisert av land nr. 15
- ▶ STCW-F ble gjort gjeldende som krav fra 29. september 2012

Nasjonale bestemmelser i Norge

- ▶ I Norge har vi siden 10. februar 1989 hatt krav om obligatorisk sikkerhetsopplæring for alle fiskere som driver ervervsmessig fiske fra norsk båt/fartøy uansett størrelse, unntatt fiske i ferskvann. (Forskrift om sikkerhetsopplæring for fiskere)
- ▶ Selv om STCW-F konvensjonen kun gjelder for fiskefartøy over 24 meter, har regjeringen ved Fiskeri- og Kystdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet bedt Sjøfartsdirektoratet om ta ansvar for sikkerhetsopplæringen for fiskere på fartøy under 24 meter.

Hva inneholder STCW-F konvensjonen?

- ▶ Normer for opplæring, sertifikater og vakthold for personell på fiskefartøyer.
- ▶ Delt inn i 15 artikler og 4 kapitler.
- ▶ Kapittel 1 – Generelle normer for opplæringen og sertifisering av personell på fiskefartøy.
- ▶ Kapittel 2 – Sertifisering av dekksoffiserer over 24 meter maskinoffiserer over 750 kW og radio operatører og GMDSS
- ▶ Kapittel 3 – Grunnleggende sikkerhetsopplæring for fiskere
- ▶ Kapittel 4 – Vakthold, Grunnleggende prinsipper for sikker brovakt

Implementering – konsekvenser

- ▶ Norge har i dag (siden 1998) høyere krav til den teoretiske utdanningen for skipper, styrmann, maskinsjef og maskinister på fiskefartøy enn det kravene i STCW-F konvensjonen tilsier. Utdanningen er basert på kravene i STCW-78 med endringer som gjelder for handelsfartøy.
- ▶ Dette gjelder også for sikkerhetsopplæring for disse offiserene.
- ▶ Fartstiden som kreves for et Kompetansesertifikat Fiskeskipper er imidlertid hentet fra STCW-F konvensjonen.

Hva er så utfordringen for Norge ?

- ▶ **Sikkerhetsopplæringen for den menige fisker (ikke offiser)**
- ▶ STCW-F, Kapittel III, regel 1 sier følgende: 1. «*Personell på fiskefartøyer skal, før det tildeles plikter om bord, få grunnleggende sikkerhetsopplæring som er godkjent av administrasjonen*»
- ▶ I Norge er Sjøfartsdirektoratet bemyndiget rollen som den maritime administrasjonen.
- ▶ I henhold til STCW-F kapittel I, regel 6. pkt. 1 er administrasjon også forpliktet til å opprette og opprettholde en metode til å påse at det blir ført regelmessig tilsyn med programmer som omfatter den undervisning og praktiske opplæring som er nødvendig for å nå kompetansenormene, slik at måloppnåelsen er sikret.

Hva med dagens SOFF, er ikke den god nok ?

- ▶ Det er ikke noen som pr. i dag kan hevde at dagens SOFF ikke er god nok.
- ▶ Sjøfartsdirektoratet må som godkjennende administrasjon for den nye fagplanen være 100 % sikre på at denne oppfyller kravene i STCW-F samt gir den nødvendige opplæringen i bruk av redningsutstyr som fiskefartøy er pålagt og ha om bord i henhold til ander nasjonale, eller internasjonale bestemmelser.

Sjøfartsdirektoratet har nedsatt en arbeidsgruppe for utvikling av ny plan for sikkerhetsopplæring for fiskere

- ▶ Jack–Arild Andersen, Sjøfartsdirektoratet (leder gruppen)
- ▶ Joakim Martinsen, Norges Fiskarlag
- ▶ Kjell Olav Halland, Norges Kystfiskarlag
- ▶ Anders Klovning, Fiskebåtrederne Forbund
- ▶ Erlend Hansen, Sjømannsforbundet
- ▶ Ståle Brungot, Ask Safety (sikkerhetssenter i Ålesund)
- ▶ Jarl Berge Larsen, Sjøredningsskolen
- ▶ Per Otto Årland, Fiskerifagskolen i Austevoll.
- ▶ Harry Arne Haugen, Tromsø maritime skole
- ▶ Observatør : Randi Marie Lokøy Holtungen, Fiskeri- og kystdepartementet.

Mandat for arbeidsgruppen !

- ▶ Sjøfartsdirektoratet ga gruppen følgende mandat:
 - ✓ Vurdere hvordan vi kan få en best mulig sikkerhetsopplæring i Norge i fremtiden, herunder om det fortsatt er formålstjenlig og satse på et enhetlig kurs for alle fiskere?
 - ✓ Vurdere faginnholdet i opplæringen, herunder om det er elementer som ikke dekkes av STCW-F konvensjonens minimumskrav som må tas inn for og dekke andre nasjonale bestemmelser og tilrådninger.
 - ✓ Utarbeide et forslag til fagplan (er) innen 31.08.12, som minimum dekker STCW-F konvensjonens krav, men også ta hensyn til andre nasjonale bestemmelser og tilrådninger.

Arbeidsgruppen skal ikke

- ▶ Politiske spørsmål som går på subsidiering av opplæringen skal vi ikke ta stilling til.
- ▶ Spørsmålet om hvorvidt det skal finnes et ambulerende opplæringstilbud, og hvordan et eventuelt slikt tilbud skal organiseres skal vi heller ikke diskutere, da dette er politiske spørsmål som ligger utenfor Sjøfartsdirektoratets ansvarsområde.
- ▶ Forslaget til fagplan som vi utarbeider skal være slik at i alle fall deler av opplæringen skal kunne gjennomføres i et ambulerende tilbud.

Hvorfor sikkerhetsopplæring

- ▶ I 2012 er vi vel alle enige om at en sikkerhetsopplæring er helt nødvendig for alle som skal ha sitt yrke på sjøen. Dette blir vi stadig minnet på etter forlis og ulykker der de som har vært rammet og har berget livet tilskriver sikkerhetsopplæringen en stor ære for dette.
- ▶ Imidlertid kan ikke en grunnleggende sikkerhetsopplæring gi alle en tilstrekkelig kompetanse til å kunne takle alle farlige situasjoner som måtte kunne oppstå på et hvilket som helst fiskefartøy.

Sikkerhetsopplæring eller HMS arbeid om bord!

- ▶ Grunnleggende sikkerhetsopplæring er viktig, men kan IKKE erstatte et daglig fokus på Helse. Miljø og Sikkerhetsarbeidet på det enkelte fartøy.
- ▶ Imidlertid vil den grunnleggende sikkerhetsopplæringen gjøre den enkelte fisker bedre i stand til og fokusere på HMS, og ikke minst forstå viktigheten av et kontinuerlig HMS arbeid ombord.
- ▶ Og gjennomføre sikkerhetsopplæringen, vet vi alle, ikke gir noen garanti for at en ikke blir alvorlig skadet eller omkommer «der ut» mens man utøver sitt yrke!

Andre ting som må tas hensyn til ?

- ▶ Statens Havarikommisjon for transport gir gjennom Sikkerhetstilråkning Sjø nr. 2011/01 etter «Monica IV» sitt forlis, følgende tilråkning til Sjøfartsdirektoratet:

«Havarikommisjonen vil tilrå Sjøfartsdirektoratet å arbeide for å heve kunnskapsnivået hos fartøyeiere/fiskere om hvordan last og utstyr påvirker et fartøys stabilitetsegenskaper, og hvordan fartøyeiere/fiskere kan forsikre seg om at et fartøys stabilitet er tilfredsstillende i alle lastetilstander.»

Hva har dette med sikkerhetsopplæringen og gjøre ?

- ▶ I utgangspunktet er stabilitetskunnskaper noe som ikke nødvendigvis faller naturlig inn under sikkerhetsopplæringen, men under utdanningen av en navigatør.
- ▶ Det er svært mange fiskefartøy som er under 10,67 meter, der føreren ikke behøver noen form for opplæring for og føre fartøyet.
- ▶ Som et ledd i å sikre en minimum forståelse for stabilitet også hos disse ønsker derfor Sjøfartsdirektoratet at arbeidsgruppen forsøker og finne plass til dette innenfor fagplanen for sikkerhetsopplæringen for fiskere.

Litt mer konkret om hvordan dette kan gjøres:

- ▶ Sjøfartsdirektoratet er opptatt av at det ikke skapes store forskjeller mellom sikkerhetsopplæringen for fiskere og den sikkerhetsopplæringen som gjelder for andre sjøfolk.
- ▶ Forslaget er derfor at etter og ha gjennomført modul 2 sitter fiskeren igjen med en sikkerhetsopplæring som er ekvivalent til den sikkerhetsopplæringen som er påkrevd for en matros.(Tidligere kjent som IMO60).
- ▶ Forslaget vil også gjøre det mulig og sikre at fiskere på fartøy under 24 meter får en mer relevant opplæring enn de har i dag jmf. tidligere nevnte paradoks nr. 1.

Viktige momenter til vurderingen av forslaget:

- ▶ Grunnleggende sikkerhetsopplæring(tidl. IMO60) for matros er i fremtiden foreslått til 50 timer/5 dager.
- ▶ Total lengde på modul 1 og 2 i sikkerhetsopplæringen for fiskere bør kunne holdes innenfor samme tidsramme.
- ▶ I forhold til faginnhold og praktiske øvelser er det viktig og fokusere på de redningsmidler og de situasjoner som er relevante om bord på et fiskefartøy. Dette anser Sjøfartsdirektoratet som fullt mulig , samtidig som vi skal oppnå målet er at fiskeren etter modul 2 skal sitte igjen med en sikkerhetsopplæring som er ekvivalent til den sikkerhetsopplæringen som er påkrevd for en matros.